

RIKSADVOKATEMBETET	
J.nr.	201301335-11
16 SEPT. 2013	
Arkiv:	820.1
Saksbeh:	HST

AGDER STATSADVOKATEMBETER

Riksadvokaten
P.B. 8002 – dep.
0030 OSLO

Deres ref.:
2013/01335-002
HST/ggr 820.1

Vår ref.: (bes oppgitt v/svar)
2013/01439 EEH
820.1

Dato:
12.09.2013

HØRING-NOU 2013:9 ETT POLITI - RUSTET TIL Å MØTE FREMTIDENS UTFORDRINGER (POLITIANALYSEN)

Det vises til riksadvokatens skriv av 5. juli 2013. Statsadvokatene i Agder avgir slik høringsuttalelse.

Utvalget har lagt det to-sporede system til grunn som et fast punkt. Statsadvokatenes kjerneoppgaver er straffesaksbehandling og fagledelse av politiet. Vår statsadvokatregion sammenfaller med Agder politidistrikt.

Vår uttalelse vil i det vesentlige konsentrere seg om straffesaksbehandlingen/kriminalitetsbekjempelsen.

Påtalemyndighetens mål for straffesaksbehandlingen er høy kvalitet, høy oppklaring, kort saksbehandling og adekvat reaksjon, jfr riksadvokatens rundskriv nr.1/2013. Fremtidens politi må derfor innrettes slik at målene for kriminalitetsbekjempelsen kan nås, og det må være et viktig mål at politiet nå organiseres på en slik måte at det oppnås bedre slagkraft i kriminalitetsbekjempelsen. Statsadvokatene i Agder er enig med utvalget i at politiet pr i dag ikke er godt nok rustet til å møte de truslene og den kriminaliteten vi står overfor i dagens samfunn. Av hensyn til dagens - og fremtidens - kriminalitetsbekjempelse ligger det et behov for både en strukturreform og kvalitetsreform i politiet.

1. Strukturreform

a. Endringer i politiets oppgaveportefølje

Besøksadresse	Postadresse	Telefon	Telefaks
Tinghuset	Postboks 504 - Lund	38176440	38 17 60 02
Rådhusgt.34, Kristiansand	4605 Kristiansand	E-mail: post.agder@statsadvokatene.no	

Effektiv straffesaksbehandling forutsetter at et tilstrekkelig antall polititjenestemenn arbeider med nettopp dette. Vi mener at politiet i fremtiden må organiseres slik at det kan settes inn større ressurser på straffesaksbehandlingen. Selv om antall forbrytelser har gått ned de siste årene, kreves betydelige etterforskningsressurser til avdekking av bla organisert kriminalitet. Straffesaksbehandlingen lider dersom politiet må prioritere for mange andre oppgaver. Vi mener at utvalget har godtgjort at politiets oppgaveportefølje er for bred, og at oppgavene må reduseres for å frigi kraft til kjerneoppgavene. På mindre tjenestesteder vil dagens (side)oppgaver med handleplikt klart bidra til å hindre kontinuitet, samt sinke fremdriften i etterforskningen.

Vi tiltrer utvalgets forslag om at politiets oppgavesett avgrenses til kjerneoppgavene, samt til (side)oppgaver som direkte understøtter disse. Enn videre tiltrer vi utvalgets forslag til hvilke (side)oppgaver som må utgå – og hvilke som må beholdes – i politiets portefølje. En slanking av porteføljen bereder grunnen for mer ressurser til etterforskning. En viktig forutsetning for et ønsket resultat er at etterforskning ikke taper i konkurranse med andre av politiets kjerneoppgaver. Et viktig mål for reformen bør derfor være at en tilstrekkelig part av de frigjorte ressursene øremerkes straffesaksbehandling.

b. Sammenslåing og reduksjon av små tjenestesteder

Utvalget har grunnlagt at dagens lokale struktur – med dagens 354 tjenestesteder – ikke gir et effektivt nok lokalpoliti. Vi tiltrer denne vurderingen og er enige i at sammenslåing av små tjenestesteder og kraftig reduksjon av disse vil sikre mer lokal politikraft, også når det gjelder kriminalitetsbekjempelse. Små tjenestesteder umuliggjør lokal døgnbemanning og gir liten etterforskningskapasitet. Agder politidistrikt har i dag hele 27 tjenestesteder. Statsadvokatene i Agder har tidligere støttet forslaget til politimesteren i Agder om en reduksjon til 11 tjenestesteder. Forslaget ble ikke fremmet fordi det ikke var enighet i kommunene. Vårt syn er at færre og større tjenestesteder vil gi større slagkraft i kriminalitetsbekjempelsen. Etterforskningskapasiteten vil øke. Større tjenesteder gir rom for spesialisering innen ulike kriminalitetsområder. I tillegg er det av aller største betydning for oppklaring, kvalitet og rask saksbehandling at det er tilstrekkelig kontinuitet og fremdrift i igangsatt etterforskning. Dette er svært vanskelig å få til på tjenestesteder med få ansatte. Små tjenestesteder vil også gi for liten mengdetrening i etterforskning av alvorlig kriminalitet.

Når politiet har ansvaret for kriminalitetsbekjempelsen, bør også politiet gis større fullmakt til å organisere bekjempelsen. Vi tiltrer derfor forslaget om at Politidirektoratet gis beslutningsfullmakt til å opprette og endre politistasjons- og lensmannsdistrikter. På denne måten gis det rom for en dynamikk som tilpasses endringer i befolkning og kriminalitet i distriktene.

c. Antall politidistrikter.

Vi tiltrer utvalgets forslag om reduksjon av antall politidistrikter og funksjonell organisering. Dette er nødvendig for å gi mer robuste politidistrikter med tilstrekkelig sakstilfang og slagkraft mot alvorlig kriminalitet. Politidirektoratet vil også kunne oppnå en mer effektiv ledergruppe.

Både forslag til fylkesmodell og mellommodell opprettholder Agder politidistrikt som i dag. Organisering av politidistriktene i fylkesmodellen vil etter vårt skjønn ikke gi tilstrekkelig robusthet i kriminalitetsbekjempelsen.

Vi er i tvil om hvorvidt det er mellommodellen eller regionsmodellen som vil gi mest effektivt politi i kriminalitetsbekjempelsen.

Når det gjelder regionmodellen, vil Agder politidistrikt innlemmes i politidistrikt sør, som dekker Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark, Vestfold og Buskerud. Ved en slik størrelse vil politidistriktets ledelse få et bredt styringsspenn. Vi ser for oss at et så stort distrikt vil kreve stor administrasjon. Enn videre vil det i alle fall midlertidig by på utfordringer når en rekke "politikulturer" skal smelte sammen til ett stort fungerende distrikt. Det er også grunn til å tro at gjennomføringen av en slik vesentlig omorganisering blir tidkrevende. Et betydelig geografisk politidistrikt vil også by på utfordringer med lange reiseveg internt. Det foreslåtte politidistrikt sør vil også strekke seg over flere statsadvokatregioner. Vi antar derfor at en slik organisering av politiet må føre til en endring/omorganisering av statsadvokatregionene. Regionmodellen legger sterkt opp til enhetlig organisering av politiet. For overordnet påtalemyndighet vil dette kunne gi bedre vilkår for planlegging, organisering og utførelse av faglederrollen, og det vil være enklere for statsadvokatregionene å dele "best praksis".

Dersom man velger mellommodellen, vil Agder gå fra å være et stort politidistrikt til å bli blant de minste. Agder politidistrikt, med dagens størrelse og organisering, har over år levert svært gode resultater i straffesaksbehandlingen. Dersom vi forutsetter en slanking av oppgaveporteføljen og en reduksjon fra 27 til 11 tjenestesteder, vil det bli frigjort mer ressurser. Ved riktig disponering av frigjorte ressurser vil Agder politidistrikt i fremtiden kunne bli enda bedre på etterforskning og straffesaksbehandling. Å være blant de minste vil likevel kunne være et noe dårlig utgangspunkt i forhold til kravet om robusthet. Det er derfor grunn til å vurdere om ikke distriktet bør tilføres enda mer personell og/eller utvides, for å være tilstrekkelig rustet for fremtidens utfordringer i kriminalitetsbekjempelsen.

2. Kvalitetsreform

Riksadvokaten har det overordnede ansvaret for straffesaksbehandlingen. Utvalget slår fast at riksadvokatens direktiver, sammenholdt med lover og instruksjoner som regulerer saksbehandlingen, gir gode forutsetninger for å oppnå god kvalitet og effektivitet i oppgaveutføringen. Riksadvokatens mål for straffesaksbehandlingen er som tidligere nevnt høy kvalitet, høy oppklaring, kort saksbehandlingstid og adekvat reaksjon. Faglige føringer og rettslige rammer er selvsagt ikke tilstrekkelig for å sikre kvalitet og effektivitet i straffesaksbehandlingen. I så måte viser vi til utvalgets funn hva angår ulikheter i politidistriktene når det gjelder ressursallokering, kvalitet – og annen måloppnåelse.

En grunnleggende forutsetning for måloppnåelsen er at det settes av tilstrekkelig personell til straffesaksbehandling. En vesentlig del av den alvorligste kriminaliteten blir ikke anmeldt. Skal politiet bekjempe denne må, det være tilstrekkelig personell til å avdekke kriminaliteten. Den foreslåtte strukturreform vil klart bidra til dette. Pr i dag "konkurrerer"

Besøksadresse

Tinghuset

Rådhusgt.34, Kristiansand

Postadresse

Postboks 504 - Lund

4605 Kristiansand

Telefon

38176440

Telefaks

38 17 60 02

E-mail: post.agder@statsadvokatene.no

straffesaksbehandlingen mot andre kjerneoppgaver og sideoppgaver. Lokale prioriteringer kan medføre at det settes av for lite personell til etterforskning. Uavhengig av en strukturreform bør det derfor arbeides for at politidistriktene setter av tilstrekkelig personell til etterforskning, også av den "skjulte" alvorlige kriminaliteten.

Nok personell er selvsagt ikke tilstrekkelig. Personellet må arbeide effektivt for å nå målene. Utvalget har avdekket at utstrakt adgang til lokalt tilpasset virksomhetsstyring kan gi varierende kvalitet og effektivitet i straffesaksbehandlingen. Vi tiltrer derfor utvalgets forslag om mer bruk av nasjonalt forankrede standardiserte arbeidsprosesser. Slik bruk vil kunne være et godt bidrag til høyere kvalitet og effektivitet både ved etterforskning og påtalearbeid.

En positiv sidevirkning av slik bruk kan også være bedre vilkår for statsadvokatenes organisering og gjennomføring av inspeksjoner og annen fagledelse, samt deling av "best praksis" mellom statsadvokatregionene.

Vi tiltrer utvalgets forslag om mer systematisk arbeid med erfaringslæring og deling av beste praksis på politinivå.

Skal målene nås, må man ha dyktige politiledere. Vi må rekruttere politimestere og andre etterforskningsledere som har både kompetanse, vilje og evne til å prioritere straffesaksbehandlingen høyt nok. Vi er derfor enige med utvalget i at ledelsesutvelgelse og ledelsesutvikling må gis høyere prioritet enn i dag. Det bør innføres prestasjonsledelse med tydelige målsettinger og krav, måling og oppfølging av resultater og tiltak for å håndtere manglende måloppnåelse over tid. Dersom det gis overordnede krav til ressursfordeling, samt innføres nasjonalt standardiserte arbeidsprosesser, vil det være langt enklere å evaluere lederens resultater.

Erik Erland Holmen
førstestatsadvokat